

2. Astrid Skov Andersen: Ny video fra Kræftens Bekæmpelse får kritik for at udskamme overvægtige

Teksten er et uddrag fra en artikel på www.tv2.dk den 3. september 2020.

1 Anders W. Berthelsens skjorte strammer over maven, mens han kigger ind i kameraet: - Se på mig. Jeg er jo ikke den slankeste længere. Og jeg er ikke den eneste, siger den kendte danske skuespiller.

Kræftens Bekæmpelse har udgivet en ny kampagnefilm, hvor de sætter fokus på, at overvægt er den næststørste risikofaktor for kræft, kun overgået af rygning.

Filmen har skabt debat på sociale medier, hvor den bliver kritiseret for at være unuanceret¹ og udskamme² overvægtige.

- Altså jeg kan ikke lade være med at sidde tilbage med en undren, hvad formålet er med denne film? Er vi ikke allerede blevet tudet ørerne fulde³ med, at vi skal have dårlig samvittighed over vores overvægt? Skriver en bruger på Kræftens Bekæmpelses Facebookside.

- Betyder det, at det er ok for alt og alle sådan på må og få⁴ at gå og fortælle tilfældige tykke mennesker, at de burde tabe sig? Skriver en anden bruger.

Også Ida Rud, der er journalist, kropsaktivist⁵ og kendt fra tv-programmet 'Tykke Ida', er kritisk over for kampagnen og skriver på sin Instagram, at hun fortsat kommer til "at sætte spørgsmålstejn ved præmissen⁶ tyk = usund."

Diætist⁷ Inger Bols undrer sig også over kampagnen.

Hun er skuffet over Kræftens Bekæmpelse og mener, at de bidrager til at opretholde et stereotypet billede⁸ af overvægtige som dovne og selvforskyldt⁹ overvægtige.

1. unuanceret: uden nuancer eller variationer, noget, der kun vises fra en side.

2. udskamme: håne, bebrejde eller skælde ud.

3. tudet ørerne fulde: sige noget gentagne gange for at få nogen til at ændre adfærd eller opfattelse.

4. på må og få: når man gør noget i blinde uden at have et bestemt mål med sin handling.

5. kropsaktivist: en kropsaktivist kæmper for, at alle kroppe har ret til at være til, at ingen må blive diskrimineret, hadet, mobbet eller undertrykt pga. sin krop.

6. præmissen: den grundlæggende forståelse.

7. Diætist: en person, der vejleder i kost og ernæring, f.eks. hvis man ønsker at tabe sig.

8. stereotypet billede: et billede af noget, der forenkler en sag eller en holdning.

9. selvforskyldt: personen er selv skyld i de ting, der er sket.

I kampagnefilmen ser man blandt andet skuespiller Anders W. Berthelsen suse hen ad gaden
20 siddende på en svævende sofa. Og netop det billede gjorde Inger Bols ked af det.

- Det er i forvejen det billede, som en person med en høj vægt, kæmper med, siger Inger Bols.

Inger Bols arbejder som diætist og møder mange, der ønsker en sundere livsstil. Hun mener ikke, at det er bevist, at overvægt i sig selv er årsag til kræft eller sygdomme.

Hun peger på en række andre faktorer, der kan være årsagen til, at der ses flere sygdomme hos
25 personer med høj vægt.

- Vi skal se på det liv, der ligger bag. Folk med høj vægt har også været udsat for stigmatisering¹⁰, de har også forsøgt at tabe sig, og ikke mindst lever langt de fleste med en højere vægt i lavere sociale klasser, og det er i sig selv farligt for deres sundhed, siger hun.

I 2017 fremlagde WHO¹¹ en rapport, hvor de beskriver de sundhedsskadelige konsekvenser af
30 stigmatisering. I marts i år skrev forskere og eksperter fra hele verden under på en opfordring til at stoppe udskamningen af overvægtige (...)

(...) Kræftens Bekæmpelse har lavet kampagnefilmen for at sætte fokus på, at overvægt er den næststørste risikofaktor for kræft efter rygning.

En undersøgelse, som organisationen har lavet, viser, at danskerne i høj grad er klar over, at
35 overvægt kan udløse en række livsstilssygdomme som diabetes og hjertekarsygdomme. Men kun to ud af ti vidste, at det er en risikofaktor for kræft. Og det vil de gerne ændre.

- Der er ret solid forskning, der viser, at overvægt er en risikofaktor for mindst 13 kræftformer. Det er nogle af de store kræftformer som brystkræft, tyk- og endetarmskræft, livmoderhalskræft og kræft i mavesækken, siger Mette Lolk Hanak, der er forebyggelseschef i Kræftens
40 Bekæmpelse.

Mette Lolk Hanak understreger, at filmen ikke er lavet for at fortælle hver enkelt overvægtig dansker, at de skal gøre noget ved deres overflødige kilo. Og budskabet er heller ikke, at vi skal fortælle det til hinanden, hvis nogen har en høj vægt.

- Det er et følsomt emne, og det prøver vi også at adressere¹². Der vil være nogen, der vil føle sig stødt og føle, at det handler om lige præcis dem, siger hun.
45

10. stigmatisering: en nedgørelse af et menneske, der afviger fra det normale.

11. WHO: en forkortelse for Verdenssundhedsorganisationen. Det er en organisation, der varetager den internationale sundhed.

12. adressere: tage fat i, være opmærksomme på.

Formålet med videoen er at pege på strukturelle ændringer¹³ som store portioner, billige sodavandsflasker og mersalg af snacks¹⁴, der medfører overvægt i samfundet.

Ifølge Kræftens Bekæmpelse er det 51 procent af danskerne, der er overvægtige.

- Det er en enorm udfordring for samfundet. Flere og flere får overvægt, og det bliver vi nødt
50 til at kunne tale om, siger hun.

13. strukturelle ændringer: *ændringer, der skabes af samfundets overordnede struktur, i modsætning til ændringer, som den enkelte selv foretager.*

14. mersalg af snacks: *det at en virksomhed gør noget aktivt for, at forbrugeren køber mere af en vare som f.eks. chips og slik.*